

ЖІНКА У ЗОНІ

Вона підвелася, дістала з дорожньої сумки пляшечку корвалолу, не рахуючи, натрясла з півсотні крапель у склянку, висушила одним ковтком і повернулася до блокатних записів. Отже, електроцех. Інна замислено втупилася в одну точку. Кажуть, тіло Лелеченка після смерті випромінювало 150 мікrorентген на секунду. Який же пекельний удар витримали ці хлопці!.. А новий начальник медсанчастини приїхав з Далекого Сходу у січні 86-го, - чужий для всіх (сам так казав), оптимістично запрограмований на майбутнє, - цей з помітним роздратуванням як відрівав на її запитання про здоров'я станційників:

- Хто увілів - той здоровий. Треба запускати п'ятий блок, якщо хочете знати мою думку, і розводитися тут нічого. Він майже добудований. І чистіший за третій. Безгосподарність і головоулятво - такі вгадликі кошти, і тепер викидати на вітер. І не один я так міркую, зауважте... А чому я заспокоївся як лікар? Та от, бачте, приїхав з Челябінська радіолог - він, уявіть собі, дістав більше ста рентген, а почуває себе прекрасно!..

Почуває себе прекрасно... Інна теж почувала себе чудово. Навіть зауважила у перші дні в Чорнобилі якесь дивне піднесення, парадоксально радісну енергійність, подібної до якої давно вже не зазнавала в Києві. Вона пояснила це для себе близькістю Олеса, робочою причетністю до важливої справи, у котрій, здавалося їй, кожен був на своєму місці. До того ж не було тут демагогів і панікерів, як у рідній столиці; були енергійні зібрані чоловіки й жінки, що й гадки не мали героїзувати свою працю, проте усвідомлювали сувору необхідність її - саме тут і тепер.

Олесь, почувши ці її міркування, присвиснув:

- Жіноча наївність!.. І - радіаційна ейфорія.

На що вона безстрашно заперечила:

- Яка радіація, не сміши! Два роки по аварії! Народ без респіраторів гуляє, поглянь навколо!

- Бо дурні, - безапеляційно констатував тоді Олесь.

Але ж, але... Інна вимкнула світло. "Почу-

нас балкон виходить на станцію (відчинений був, звісно, теплінь же яка була!) - то я прокинулася від страшного гулу. Кажу: сталося щось!.. А чоловік підняв на глузи... О третій дня весілля комсомольське було Іри Стеценко й Сашка Трусова, то як в евакуацію повірити - тут свято, гуляня - дехто ще й пісень співав двадцять сьомого, от їй же Богу!.. Правди ніхто не знав, кажу я вам...

- Так-так, а машини вулиці мили вже вдень, то такі річки пінилися - дітлахи в них кораблики пускали!

- Отож і я вам свідок: не вірте ви їм! Брежуть, як шовком шиють. Показуха все. До пуску першого блока адміністрація негайно, вночі погнала автобус у Крим. За пальмами. Бачили, у турбінному цеху пальми здихають?.. Красота? Ще й шимпанзе б прихопили або клітки з папугами... Був би повний цирк!.. А як закривали саркофаг, то перед адміністративно-побутовим корпусом троянди посадили. Усе, значить, в ажурі: наші аварії найкращі в світі. Це тоді, коли в Іловниці спецодяг щодня закопували. Могильники як шістнадцятиповерховий будинок, як хрена собі? Зв'яжте, конешно, пардон.

- Сам такий. Не слухайте його. В очі як лис, а за очі як біс. А що ж - хрести було на клумбах посадити? І могилки поливати сльозами?.. Це його вивели з зони, бо нахапався радіації, як собака блощиць, - от вам і "позеленів". Революціонував-ся...

Інна все силкувалася заснути, а перед очима мерехтіли пожовклі квадратики на дошці оголошень у Прип'яті: "Меняю Киев на Припять", "Меняю Ереван на Припять" і, як на глум, стрілка вказівника у мікрорайоні, де йшли кінозйомки: ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЙ КОМПЛЕКС. Поки Режисер з оператором метикували над крупним і загальним планом, Інна з водієм Льошею та цим невідчепним конвоїром Ігорем, приставленим до неї від відділу інформації, годинами ходили по Прип'яті, і кожним нервом вона вбирала трагічні деталі цього мертвого міста, намагаючись за чорними

Уміють приготувати й подати страви вахтовикам працівники їдальні ДТП "Чорнобиль" (зліва-направо): Надія ПЕТРЕНКО, Катерина СОБЧЕНКО, Валентина КАЗЬМІРОВА, Сергій САМЧУК та Валентина ОЛЬШАНЕЦЬКА.

Фото Миколи ПЕТРИЧЕНКА.

ває себе прекрасно". Ось воно що, осьде собака заритий!.. Усі нотки обурення, які вона чула від вахтовиків, зводилися до підміни лжегеройськими, дутими репутаціями мізерних реальних заслуг! "Нагородження непричетних, покарання невинних..." Від кого вона чула тут містку й прикру формулу prostitute владі на всіх рівнях?.. Голоси... Голо-си...

29 квітня 1986-го року медсанчастина, що обслуговувала ЧАЕС, не маючи бази, виїхала в піонертандр "Сказочный". І, кажуть, чотири лаборантки робили на добу по 450 аналізів крові. І вже перші десять осіб виявилися з променевою хворобою. Клініка відома, лякаюча. Блювота, капельниці, зосередженість медперсоналу - ніхто не "пищав". А мінялася дислокація, починаючи з Поліського району, були задіяні Тетерів, усі піонертандри, картотеку зібрано на тридцять вісім тисяч населення, і що, крім подяки, чує журналістка?..

- Наші первісні діагнози - "променева катаракта" - раптом як язиком злизало - зникли разом з історіями хвороби. Випарувались. І тепер уже нам пишуть "вроджена катаракта", а який дідько, ви скажіть, візьме на станцію з вродженою?! Скілею комісії до аварії проходили: з вродженою футбольну б так - тільки б закуріло!..

- А я вам кажу, правди ніхто не знав. Мій чоловік з сімдесять п'ятого року на ЧАЕС, у

жартами у тон супутникам приховати нервовий дріж, що лихоманив її ознобом від приголомшення побаченням і від погамованого, затаєного, майже біологічного протесту, що паралізував розум і волю. Вити хотілося, голосити, як на похороні, а треба було триматися, вдавати з себе "залізну леді".

Її таки пощастило в Чорнобилі, коли слово це придатне для означення сприятливої ситуації у відрядженні: вона вирвалася з замкненого кола маршрутів, яке їй означили "працедавці". Будь-який диктат завжди був неприйнятний для Інни, її тверда воля вже інтуїтивно шукала виходу, і такий блискучий вихід їй подаровано було випадком.

Іноземні делегації, до складу яких відділ вводив її на маршрути по зоні (Прип'ять - уже знаний їй мікрорайон з чортовим колом, теплиця, ЧАЕС з традиційним фотографуванням на фоні об'єкта "Укриття", - наврод чи могли багато побачати. Як на її переконання, не мали вони й часу для того. Може, тому в публікаціях західних журналістів чимало й вигаданого задля красного слівця. А хіба ми - гомо советікус - не суб'єктивні, вільні від фантазії й непорозуміння? Обов'язкові прес-конференції з участю адміністрації та представників відділу інформації й міжнародних зв'язків при урядовій комісії стали для Інни звичними, як ранкове вмивання, й не обіцяли вже відкриття.

(Продовження.)

Початок у № 45-64, 67-68 ц.р.)

(Далі буде).